

Halsnæs Kommune
Natur og Miljø

Dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 til vandløbsrestaurering

Halsnæs Kommune ønsker at restaurere Arrenakkegrøften og øvre del af Arrenakke Å ved at udlægge sten i vandløbet. Restaureringsindsatsen sker som led i implementeringen af de statslige Vandområdeplaner 2015-2021.

Afgørelse

Der meddeles hermed dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 (Lovbek. nr. 1986/2021) til at udlægge sten på tre strækninger i to beskyttede vandløb. Afgørelsen er truffet efter naturbeskyttelseslovens § 65 stk. 2.

Afgørelsen meddeles på følgende vilkår:

- Anlægsarbejdet skal udføres i overensstemmelse med forundersøgelsen og detailprojektet (vedlagt).
 - Bliver det nødvendigt, at ændre i projektet undervejs skal Halsnæs Kommune kontaktes inden ændringen igangsættes, for en vurdering af hvorvidt der skal meddeles ny tilladelse.
 - Ved udlægning af sten skal drænudløb og evt. åbne tilløb friholdes, så deres afvandingssevne ikke ændres.
 - Det skal sikres, at de afvandingsmæssige forhold i området ikke forringes som følge af projektet.
 - Anlægsarbejdet må ikke forårsage opstuvning af vand opstrøms i vandløbet.
 - Adgang til vandløbet skal så vidt muligt ske ad eksisterende spor og adgangsvej, efter nærmere aftale med grundejerne.
 - Det skal sikres, at der ikke sker udvaskning af sand, jord, sten og grus under og efter anlægsarbejdet.
 - Ved kørsel og arbejde langs vandløbet skal det sikres, at brinker ikke bliver trykket. Hvis der sker udskridning af brinker i forbindelse med anlægsarbejdet, så skal der ske reetablering.
 - Efter endt anlægsarbejde skal alle arbejdsarealer reetableres til mindst samme stand som før anlægsarbejdets opstart.
-

- Der skal anvendes natursten Ø170-400 mm, som skal bestå af rene uknuste og frostsikre materialer som f.eks. granit. Der må ikke anvendes materialer med indhold af flint, kridt, kalk eller ler. Stenblandingen skal være med en overvægt af større sten >300 mm.
- Dispensationen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år efter den er meddelt.

Projektbeskrivelse

Projektet er baseret på "Forundersøgelse af vandplanindsats Arnakkegrøften/Arnakke Å 2021" og "Detailprojekt Vandplanindsats Arnakke Å, ID: o5752". Følgende er en kort opsummering fra de to rapporter. Rapporterne kan ses på kommunens hjemmeside, hvor denne afgørelse også fremgår.

Besigtigelse af de eksisterende forhold i forbindelse med forundersøgelsen viste, at målrettede indsats på udvalgte delafsnit af vandløbet med udlægning af sten vil kunne give en forbedring af det fysiske miljø i en grad, hvor der kan opnås målopfyldelse til god økologisk tilstand, hvad angår smådyr og vandplanter, særligt såfremt vandkvaliteten forbedres.

Indsatserne koncentrerer sig primært om strækningen syd for Møllevangsvej og en mindre strækning opstrøms Møllevangsvej, hvor bunden er fast, og hvor udlægning af sten kan skabe bedre fysiske forhold med en betydelig variation.

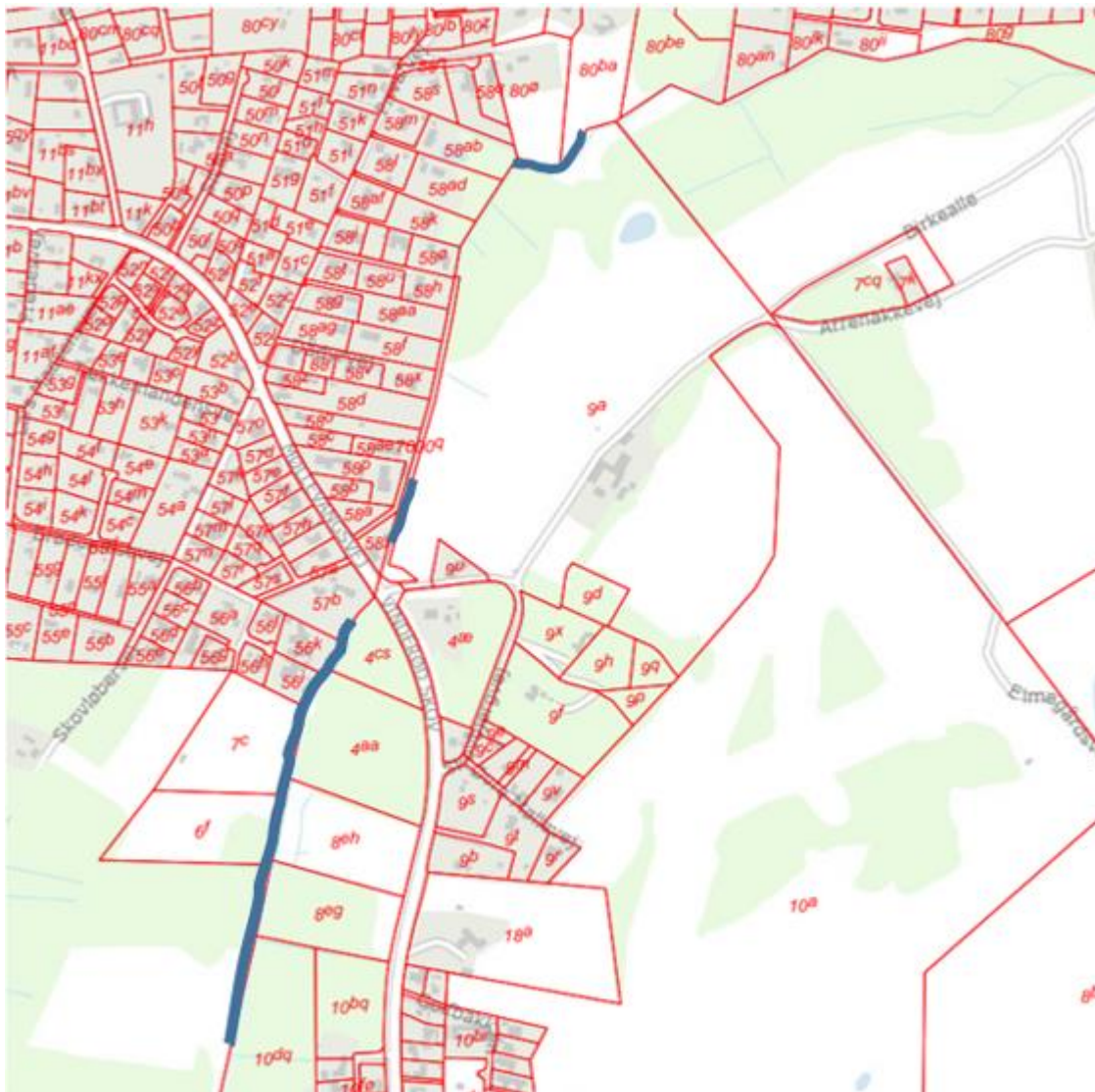
Her ligger vandløbet forholdsvis dybt i terræn, og indsatserne er blevet vurderet realiserbare ud fra sammenholdelse af den aktuelle bundkote med en brinkhøjde til kronekant på minimum en meter, hvorved udlægning af sten Ø 170-400 mm spredt i mindre grupper ikke vil betyde, at vandløbet løber over, stuver baglæns, eller påvirker vandløbets vandføringsevne negativt.

I tabel 1 fremgår forslag til realiserbare indsatser i Arrenakkegrøften og Arrenakke Å.

Station (m)	Indsats	Formål
Arnakkegrøften		
650 - 730	Udlægning af sten Ø170-400. 1/3 m ³ pr. 3-4 m.	Variationsforbedring af de fysiske forhold.
1.155 - 1.205	Udlægning af sten Ø170-400. 1/3 m ³ pr. 3-4 m.	Variationsforbedring af de fysiske forhold.
1.255 - 1388	Udlægning af sten Ø170-400. 1/3 m ³ pr. 3-4 m.	Variationsforbedring af de fysiske forhold.
Arnakke Å		
0 - 390	Udlægning af sten Ø170-400. 1/3 m ³ pr. 3-4 m.	Variationsforbedring af de fysiske forhold.

Tabel 1: Forundersøgelse og forslag til realiserbare indsatser i Arnakkegrøften st. 650 - 1.388 og Arnakke Å st. 0 - 390. Adgangsforholdene vurderes som gode og følger kørespor enten langs den venstre eller højre bred anvendt ifm. vedligeholdelsesarbejdet.

Der udlægges sten af passende størrelse i et anslået antal pr. længdeangivelse, mere eller mindre regelmæssigt skiftevis langs / imod den ene og den anden bred for at forbedre den fysiske variation på fysisk ensartede strækninger. Stenene vil samtidig give varieret strøm og forbedre strømforholdene ved bunden, hvilket vil bløtlægge grus og småsten og herved skabe levesteder for varieret dyreliv af smådyr, heriblandt mere krævende arter. Sten udlægges på samlet tre delstrækninger (tabel 1 og figur 2).



Figur 2: Placering af restaureringstiltag. Fra detailprojekt.

Naturvurdering

Projektet ønskes udført inden for vandområde o5752, der er udpeget efter naturbeskyttelseslovens § 3. Vandområdet omfatter Arrenakkegrøften og en del af Arrenakke Å, der pumpes ud i Roskilde Fjord ved Frederiksværk.

Begge vandløb er regulerede og generelt bløde uden den store fysiske variation. Enkelte steder er der lidt mere fald og naturlige slyngninger. Vandområdet målopfylder ikke på parameteren smådyr og er fritaget for at målopfylde på parameteren fisk idet vandløbssystemet pumpes ud i Roskilde Fjord.

Der blev foretaget DFI (Dansk Fysisk Indeks) på en mindre strækning i foråret 2022 som resulterede i værdien 1 (på en skala fra -12 til 63), hvilket er meget lavt og svarer til ringe fysisk variation. Dette stræk var karakteriseret ved at være kanaliseret med meget sandet bund.

Vandplanterne sideskærm og vandstjerne forekommer forholdsvis udbredt på strækningerne, hvilket anses for værende positivt. Enkelte steder dominerer tagrør, men generelt ses en forholdsvis divers plantedækning af brinkerne med bl.a. eng-nellikerod flere steder.

Der er foretaget flere DVFI (Dansk Vandløbs Fauna Indeks) undersøgelser som generelt ligger på værdien 3-4, hvilket ikke er målopfyldelse. Samlet er vurderingen dog at der er stort potentiale for at opnå målopfyldelse for parametrene smådyr og planter såfremt de fysiske forhold forbedres.

Begrundelse for afgørelse

Efter naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 3, kan der i særlige tilfælde meddeles dispensation fra forbuddet mod tilstandsændringer i § 3. Det følger af bemærkningerne til naturbeskyttelsesloven, at der skal foreligge særlige omstændigheder, før der kan meddeles dispensation til foranstaltninger, som ændrer tilstanden i de beskyttede naturtyper, når ændringerne er væsentlige eller i strid med ønsket om at opretholde de pågældende naturtyper som sådanne, idet reglerne er udtryk for en generel samfundsmæssig interesse i, at de beskyttede naturtyper opretholdes. En væsentlig jordbrugs- eller anden almindelig økonomisk interesse er således ikke i sig selv tilstrækkelig til at begrunde en dispensation.

Der må, for at et indgreb i områdets tilstand eventuelt kan accepteres, tillige være tale om et område, som ud fra naturbeskyttelsesmæssige hensyn vurderes som uden særlig interesse, eller om et indgreb, der i sig selv ikke skønnes at medføre nogen afgørende forrykning af tilstanden i området. Derudover forudsættes det, at en dispensation ikke vil skabe en uheldig og uønsket præcedens for den fremtidige administration af § 3-beskyttelsen i området.

Det er kommunens vurdering at projektet vil medføre en forbedring af naturtilstanden i vandløbene. Vandløbene fremstår i dag kanaliserede uden fysisk variation. Ved udlæg af sten skabes ændrede strømforhold og derved flere levesteder for smådyr og planter.

Der er ved afgørelsen lagt særlig vægt på, at der er tale om et projekt der forventes at medføre en væsentlig forbedring af naturtilstanden. Der er desuden lagt vægt på at der er tale om et mindre indgreb, der ikke forventes at påvirke vandføring eller vandstand.

Internationalt beskyttede arter/naturtyper

Ved dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 skal det jf. Habitatbekendtgørelsens (BEK nr. 1595 af 06/12/2018) § 6 og § 10, vurderes om projektet kan påvirke et Natura 2000-område væsentlig, samt hvorvidt projektet vurderes at beskadige eller ødelægge yngle og rasteområder for Bilag IV-arter.

Nærmeste Natura 2000 område er nr. 135 "Tisvilde Hegn og Melby Overdrev", som ligger ca. 800 meter nord for vandløbet. Grundet projektets begrænsede størrelse er det kommunens vurdering, at der kun vil ske påvirkning af de direkte berørte vandløbsstrækninger og at der således ikke vil ske påvirkning af arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området, hverken i anlægs eller driftsfase.

Der er ikke kendskab til fund af Bilag IV arter i vandløbet. Bilag IV arterne spidssnudet frø og stor vandsalamander forekommer spredt i kommunen, men vandløb vurderes ikke at være egnet yngle- eller rasteområde. Flagermus forekommer ligeledes spredt i kommunen. Da projektet ikke omfatter fældning af træer er det kommunens vurdering at der ikke vil ske påvirkning af flagermus.

Museumsloven

Såfremt der under arbejdet findes spor af fortidsminder eller oldsager i forbindelse med projektets gennemførelse, skal arbejdet standses og Museum Nordsjælland kontaktes med det samme. Jf. Museumslovens § 27, stk. 2.

Yderligere tilladelser

Hvis projektet kræver andre tilladelser, er det ansøgers ansvar at indhente dem.

Klagevejledning

Denne dispensation kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Dispensationen efter naturbeskyttelsesloven kan, jf. lovens § 86 påklages af:

- 1) adressaten for afgørelsen,
- 2) ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- 3) offentlige myndigheder,
- 4) en berørt nationalparkfond oprettet efter [lov om nationalparker](#),
- 5) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- 6) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- 7) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet via Klageportalen, som du finder via [borger.dk](#) eller [virk.dk](#). Du logger på klageportalen med

Nem-ID, En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Halsnæs Kommune via klageportalen. Når du klager skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 for virksomheder, foreninger, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk til Halsnæs Kommune. Hvis Halsnæs Kommune fastholder afgørelsen, sender vi klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen.

Klagefrist

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

I tilfælde af klage må dispensationen ikke udnyttes, før sagen er afgjort af Miljø- og Fødevareklagenævnet, medmindre nævnet bestemmer andet.

Kopi af afgørelsen er sendt til:

Halsnæs Kommunes hjemmeside, halsnaes.dk

Bredejere til Arrenakkegrøften og øvre Arrenakke Å (opstrøms Melby Enghavevej)

Miljøstyrelsen, mst@mst.dk

DTU Aqua, aqua@aqua.dtu.dk

Naturstyrelsen, Nordsjælland, nsj@nst.dk

Danmarks Naturfredningsforening, halsnaes@dn.dk, dnhalsnaes-sager@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening natur@dof.dk; halsnaes@dof.dk

Halsnæs Vandløbslaug, kontakt@engmosegaard.com

Museum Nordsjælland, post@museumns.dk

Ølsted Frederiksværk Sportsfiskerforening, vandplejegruppen, v/ Kai Larsen;

kajlarsen103@msn.com

Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk, lbt@sportsfiskerforbundet.dk

Friluftsrådet Kreds Nordsjælland, nordsjaelland@friluftsradet.dk

Med venlig hilsen

Mette Thornholm
Natusagsbehandler
Direkte 47 78 40 00
metho@halsnaes.dk
